

村上春樹

**Haruki
Murakami**

**1973-ųjų kiniškas
biliardas**

baltos lankos

HARUKI MURAKAMI

**1973-IŪJŪ
KINIŠKAS BILIARDAS**

•

Iš japonų kalbos vertė Gabija Čepulionytė

baltos lankos

1969–1973

Liguistai mėgau klausytis pasakojimų apie nepažįstamus kraštus. Vienu laiko tarpsniu, prieš kokius dešimt metų, vaikštinėdavau ir kalbindavau atsitiktinai sutiktus žmones, prašydamas papasakoti apie savo gimtąsias vietas ir kraštus, kur jie užaugo. Regis, tais laikais gerų klausytojų trūko, tad visi mano sutiktieji pasakodavo nuoširdžiai ir netgi su užsidegimu. Būdavo, visai nepažįstami žmonės, kažkur nugirdę, patys mane susirasdavo, kad papasakotų savo istoriją.

Jie liedavo man įvairiausias istorijas, lyg būtų vertę akmenis į išsekusį šulinį, o baigę pasakoti patenkinti nueidavo sau. Vieni pasakodavo pakiliai, kiti kalbėdavo su pykčiu. Vieni dėstydavo iš esmės, kiti nuo pradžių iki galo postringaudavo kažkokius nesuprantamus dalykus. Būdavo nuobodžių pasakojimų, pasitaikydavo liūdnu, spaudžiančių ašarą,

būdavo humoristinių pokštų. Tačiau aš, kiek tik leido mano sugebėjimai, bet kurio pasakojimo klausydavau su visu rimumu.

Kiekvienas jų, kad ir kokios būtų priežastys, stengėsi kažką perduoti – jei ne konkrečiam žmogui, tai gal pačiam pasauliui. Man tai priminė beždžionių pulkelį kartoninėje dėžėje. Vieną po kitos tas beždžionės aš traukdavau iš dėžės, nupurtydavau dulkes, pliaukšteldavau per užpakalį ir paleisdavau į laukus. Neturėjau nė menkiausio supratimo, kas joms nutikdavo vėliau. Tikriausiai gyveno grauždamos kur nors giles, o galiausiai nugaišdavo. Toks jų likimas.

Visais atvejais tas darbas nereikalavo daug pastangų. Dabar pagalvoju, kad jeigu tuo metu būtų buvęs surengtas pasaulinis geriausio klausytojo konkursas, neabejotinai būčiau buvęs pripažintas nugalėtoju. Ir galbūt kaip prizą būčiau gavęs dėžutę degtųjų.

Tarp mano pašnekovų buvo vienas pasakotojas iš Saturno, o kitas – kilęs iš Veneros. Jų pasakojimai man paliko gilų įspūdį. Pirmiausia pasakojimas apie Saturną.

– Tenai... siaubingai šalta, – tarsi vaitodamas kalbėjo jis, – vien pagalvojus mai... maišosi protas. Jis priklausė prie vienos politinės grupuotės, kuri užėmė universiteto devintąjį korpusą.

Jų šūkis buvo „Veiksmai nulemia pažiūras, o ne atvirkščiai“. Nors ir mėginau išsiaiškinti, taip ir nesupratau, kas gi nulemia veiksmus.

Be kita ko, devintajame korpuse buvo vandens aušintuvas, telefonas ir karšto vandens skirstytuvas, o antrame aukšte – gražutėlė muzikos studija su dviejų tūkstančių plokštelių kolekcija ir „Altec A5“ garso kolonėlėmis. Tai (palyginti, pavyzdžiui, su aštuntuoju korpusu, dvokiančiu kaip hipodromo tualetas) buvo tikras rojus. Kas rytą jie švariai nusiskusdavo naudodami karštą vandenį, popietėmis paeiliui iki valios šnekėdavo tarp miestiniais telefonais, o vakarais susirinkę draugėn klausydavosi plokštelių. Baigiantis rudeniiui visi buvo tapę aistringais klasikinės muzikos gerbėjais.

Pasakojama, kad kai vieną gražią giedrą lapkričio popietę trečiasis mobiliųjų pajėgų būrys įsiveržė į devintąjį korpusą, ten visu garsu skambėjo Vivaldžio „L'estro Armonico“. Neaišku, ar taip nutiko iš tikrųjų, tačiau tai yra viena širdžiai mielų 1969-ųjų legendų.

Kai aš skyniausi kelią pro pavojingai iš suoliukų sukrautą barikadą, tyliai skambėjo Haidno Sonata fortepijonui *g-moll*. Jaučiausi nostalgiskai, tarsi kopdamas žydinčiomis kamelijomis apaugusiu Jamanotės šlaitu aplankyti savo draugės.

Jis man pasiūlė pačią prabangiausią kėdę ir į menzurą, nukniauktą iš Gamtos fakulteto, įpylė drungno alaus.

– Be kita ko, gravitacijos jėga ten labai stipri, – tęsė jis savo pasakojimą apie Saturną. – Sykį vieno vyruko išspjauta kramtomoji guma atsitrenkė jam į pėdą ir ją sutrupino. Pra... pragaras.

– Šit kaip, – po poros sekundžių pasakiau aš. Tuo metu jau buvau įvaldęs kokius tris šimtus būdų reaguoti į pasakojimus.

– Ir sa... Saulė labai maža. Tokia maža, tarsi iš beisbolo aikštelės išorinio lauko žiūrėtumei į mandariną, padėtą namų bazėje. Todėl ten visuomet tamsu. – Jis atsiduso.

– Kodėl niekas iš ten neišvyksta? – pasiteiravau. – Juk turbūt yra planetų, kuriose gyventi lengviau?

– Nežinau. Tikriausiai todėl, kad tai – gimtoji planeta. I... iš tiesų. Ir aš, baigęs universitetą, ten grįšiu. Ttu... tuomet kursime nuostabią šalį. Rrre... revoliucija.

Šiaip ar taip, aš mėgau pasakojimus apie tolimus miestus. Tarsi lokys prieš žiemos miegą esu jų prikaupęs galvoje. Man užsimerkus, iškyla gatvės, rikiuojasi namų eilės, pasigirsta žmonių balsai. Sykiu galiu pajusti švelnų, tačiau akivaizdų tolimų

žmonių gyvenimo bangavimą. Žmonių, kurių veikiausiai niekada nesutiksiu.

•

Naoko taip pat man yra pasakojusi keletą savo istorijų. Prisimenu kiekvieną jos žodį, nieko nepraleisdamas.

– Nežinau, kaip geriau tai pavadinti, – susirūpinusi tarė Naoko ir paskui nusijuokė.

Ji sėdėjo saulės nutviekstame universiteto hole, ranka parėmusi skruostą. Aš kantriai laukiau jos pasakojimo tęsinio. Ji visada kalbėdavo lėtai, ieškodama tinkamiausių žodžių.

Mes sėdėjome vienas priešais kitą už raudono plastikinio stalo, ant jo stovėjo nuorūkų prigrūstas popierinis puodelis. Pro aukštą langą tarsi Rubenso paveiksle besiskverbiantys saulės spinduliai per stalo vidurį piešė trapią liniją, skiriančią šviesą nuo tamsos. Mano dešinė ranka gulėjo ant stalo šviesoje, o kairė skendėjo šešėlyje.

Buvo 1969-ųjų pavasaris, mums abiem po dvidešimt metų. Hole grūdosi pirmakursiai, nusiaavę naujus odinius batus, apsikrovę paskaitų konspektais ir prisikimšę šviežios smegenų masės, ir mūsų pašonėje be paliovos girdėjosi, kaip susidūrę žmonės vieni kitiems priekaištauja ar vieni kitų atsiprašinėja.

– Turiu galvoje, – tęsė Naoko, – kad jo net negalėtum pavadinti tikru miestu. – Tiesūs bėgiai, geležinkelio stotis. Apgailėtina stotis, kuri lietingą dieną vairuotojams tampa net sunkiai pastebima.

Aš linktelėjau. Paskui ištisas trisdešimt sekundžių, kol tylėjome, nerūpestingai stebėjau saulės spinduliuose plevenančius tabako dūmus.

– Geležinkelio platforma iš vieno galo į kitą visada slankioja šuo. Tokia va stotis. Įsivaizduoji, ar ne?

Aš linktelėjau.

– Priešais stotį yra žiedas ir autobusų stotelė. Taip pat keletas parduotuvių... Tokios apsnūdusios parduotuvės. Nuo ten eidamas tiesiai atsiremi į parką. Parke – čiuožynė ir trejos sūpuoklės.

– O smėlio dėžė?

– Smėlio dėžė? – Truputį pagalvojusi ji pritariamai linktelėjo. – Yra ir smėlio dėžė.

Mes vėl nutilome. Popieriniame puodelyje atsargiai užgesinau susmilkusią cigaretę.

– Siaubingai nuobodus miestas. Tiesą sakant, negaliu nė įsivaizduoti, kokių tikslu pastatė tokį nuobodų miestą.

– Dievas apsireiškia pačiais įvairiausiai pavidalais, – tarstelėjau aš.

Papurčiusi galvą Naoko pati sau nusijuokė. Taip juokiasi studentės, kurių studijų knygelėse rikiuojasi vieni dešimtukai, tačiau tas juokas stebėtinai ilgam įsirėžė man į širdį. Net ir iškeliavus Naoko, jis liko,

nelyginant Češyro katino iš *Alisos stebuklų šalyje* šypseną.

Tačiau labiausiai norėjau pamatyti tą palei platformą lakstantį šunį.

•

Vėliau, po ketverių metų, 1973 metų gegužės mėnesį, aš vienas nuvažiavau į tą stotį. Kad pamatyčiau šunį. Ta proga nusiskutau, pirmą kartą po pusės metų pasirišau kaklaraištį ir apsiaviau naujus suvarstomus batus.

•

Išlipus iš, rodėsi, akyse rūdijančio apgailėtino dviejų vagonų priemiestinio traukinio, pirmiausia nosį užėmė nostalgiškas žolės kvapas. Seniai praėjusių piknikų kvapas. Į mane iš praeities plūstelėjo gegužės mėnesio vėjas. Užvertęs galvą ir įtempęs ausis netgi išgirdau vieversių čirenimą.

Plačiai nusižiovavęs prisėdau ant suolo stoties perone ir nerūpestingai surūkiau cigaretę. Pakili nuotaika, kurią jaučiau anksti ryte išeidamas iš namų, jau buvo galutinai išblėsusi. Atrodė, kad viskas nuo pradžios iki galo yra tik vieno ir to paties pasikartojimas. Begalinis *déjà vu*, sulig kiekvienu atsikartojimu vis blogesnis.

Kažkada anksčiau gyvenau su keliais draugais, ir mes miegodavome ant grindų ankštai susigrūdę. Auštant kažkas užlipdavo man ant galvos. Tada pasakydavo „atleisk“. Paskui girdėdavosi, kaip šlapinasi. Ir vėl iš naujo.

Aš atlaisvinau kaklaraištį ir, nepaleisdamas cigaretės iš dantų, kelis kartus į betoninį grindinį pabrūžinau dar nepranešiotų odinių batų padus. Norėjau sušvelninti skausmą kojose. Jis nebuvo aštrus, tačiau mane kankino nepatogumo jausmas, lyg kūnas būtų subyrėjęs į kelias paskiras dalis.

Šuns niekur nesimatė.

•

Sutrikimas...

Aš dažnai jaučiuosi sutrikęs. Tai tokia būseną, tarsi vienu metu dėltočiau dvi skirtingas dėliones. Vos taip pasijutęs išgeriu viskio ir einu miegoti. Ryte atsikėlus padėtis būna dar baisesnė. Ir vėl iš naujo.

Pramerkęs akis, iš abiejų pusių aptikau gulinčias dvynes. Daug kartų esu nubudęs šalia merginos, tačiau tai pirmas sykis, kai greta savęs randu dvynes. Abi saldžiai miegojo, nosimis įsikniaubusios man į pečius. Buvo giedras sekmadienio rytas.

Neilgai trukus jos beveik vienu metu nubudo, tada mikliai apsilvilko marškinėlius ir mėlynus džinsus, išsitrauktus iš po lovos, ir netardamos nė

žodžio nužingsniavo į virtuvę, užplikė kavos, paskrudino duonos, iš šaldytuvo išėmė sviesto ir viską išdėliojo ant stalo. Jų judesiai buvo iš tiesų įgudę. Už lango tarsi automato papliūpos tratėjo nepažįstami paukščiai, sutūpę ant golfo aikštyno apsaulinio tinklo.

– Kuo jūs vardu? – pasiteiravau abiejų.

Dėl pagirių galva, rodėsi, plyš pusiau.

– Vardai ne iš tų, į kuriuos norėtum atsiliepti, – tarė sėdinčioji iš dešinės.

– Tiesą sakant, vardai ne kažin kokie, – tarė kairioji. – Tikiuosi, supranti?

– Suprantu, – atsakiau aš.

Mes sėdėjome priešpriešiais, kramtėme skrebučius, gėrėme kavą. Kava buvo tikrai skani.

– Ar tave trikdo, kad mes be vardų? – paklausė viena.

– Nežinau.

Kurį laiką abi mąstė.

– Jeigu būtinai nori, kad mes turėtume vardus, tai pats sugalvok, kokie tau patinka, – pasiūlė kita.

– Vadink mus kaip nori.

Jos visada kalbėjo pakaitomis. Tarsi per FM radijo stereogarso patikrinimą. Dėl to man dar labiau įsiskaudo galva.

– Duokit man pavyzdį, – pasakiau.

– Dešinė ir Kairė, – tarė viena.

– Vertikalė ir Horizontalė, – tarė kita.

- Viršus ir Apačia.
- Priekis ir Nugara.
- Rytai ir Vakarai.
- Įėjimas ir Išėjimas, – nenorėdamas pasiduoti vargais negalais pridūriau aš. Abi susižvalgė ir patenkintos nusišypsojo.

•

Jei yra įėjimas, yra ir išėjimas. Dauguma dalykų taip sukurta. Pašto dėžutė, elektrinis siurblys, zoologijos sodas, padažinė. Žinoma, esama ir kitokių daiktų. Pavyzdžiui, pelėkautai.

•

Esu statęs pelėkautus savo bute po virtuvės kriaukle. Masalui panaudojau mėtinę kramtomąją gumą. Nes ilgai ieškojęs visame bute galiausiai neradau nieko, ką būtų galima pavadinti maistu. Aptikau ją žie-minio palto kišenėje kartu su panaudotu kino bi-lietu.

Trečios dienos rytą spąstuose radau įkliuvusią mažą pelytę. Ji dar buvo jauna, kašmyro megztinių, kokie būna sukrauti Londono neapmuitintų prekių parduotuvėse, spalvos. Lyginant su žmogumi, turbūt penkiolikos ar šešiolikos metų. Aistros amžius. Gumos gabalėlis buvo atriedėjęs prie letenėlės.

Nesupratau, ar bandė jį sugriebti, ar kaip. Vietos prispaustomis užpakalinėmis kojytėmis pelė nugaišo ketvirtos dienos rytą. Šis vaizdas man davė vieną pamoką.

Jei yra įėjimas, nebūtinai visada būna išėjimas. Ir iš tiesų.

•

Geležinkelio bėgiai palei kalvą driekėsi tiesia linija, tarsi nubrėžti pagal liniuotę. Toli priešakyje tamsiai žalias mišraus miško siluetas, lyg užapvalintas popieriaus atliekomis, atrodė visai mažas. Dveji bėgiai, blausiai atspindėdami saulės spindulius, tarsi susilieję nyko žalumos gelmėje. Kaip toli bevažiuotum, veikiausiai toks pats peizažas tęstųsi visą amžinybę. Tokia mintis mane nupurtė. Metro čia būtų buvęs daug geriau.

Surūkęs cigaretę, įsirėžiau visu ūgiu ir stebėjau dangų. Jau seniai nebuvo žiūrėjęs į dangų. Iš teisybės, apskritai seniai bebuvau atlikęs tokį veiksmą kaip ką nors ilgai stebėti.

Danguje nesimatė nė debesėlio. Tačiau jį pratisai buvo aptraukęs blausus, tik pavasariui būdingas neperregimas šydas. Palengva pro tą šydą be kraštų, už kurių galėtumei jį nutverti, skverbėsi dangaus mėlis. Saulės spinduliai tarsi smulkios dulkelės be garso leidosi atmosfera žemyn ir

niekieno nepastebėti sluoksniais gulė ant žemės paviršiaus.

Saulės spindulius virpina drungnas vėjas. Oras lėtai sruvena lyg pulkais nuo medžio prie medžio persikeliantys paukščiai. Vėjas nučiuožia švelnaus nuolydžio šlaitu palei bėgius, kerta geležinkelį ir prasmunka šilu nė nesuvirpindamas medžių lapų. Paskui pratusis minkštus spindulius perskrodžia gegutės balsas ir išnyksta tolumoje už kalnagūbrio. Aukštyn žemyn banguojančios kalvos išsirikiuoja viena eile ir tarsi milžiniškas snūduriuojantis katinas susirango trumpalaikėje saulės atokaitoje.

•

Skausmas pėdose dar labiau užaštrėjo.

•

Papasakosiu jums apie šulinį.

Naoko į šį kraštą atkeliavo būdama dvylikos. Pagal vakarietišką kalendorių – 1962-aisiais. Tais pačiais metais, kai Rikis Nelsonas dainavo „Hello Mary Lou“. Tuo laikotarpiu šiame taikiame žaliame slėnyje nebuvo nieko, kas patrauktų žmogaus akį. Tiktai kelios ūkininkų pirkios su menkais dirbamais laukais, vėžių knibždanti upė, vieni tarpmiestinio

geležinkelio bėgiai ir žiovulį kelianti stotis. Beveik visų ūkininkų kiemuose, priešais langus, augo persimonai, o kiemų pakraščiuose stovėjo palinkę ir, regėjos, tuoj gražiai sugriūsiantys nuo lietaus įmirkę tvartai, jų sienos į geležinkelio pusę buvo padengtos spalvotu popieriumi arba skardomis su blizgiomis muilo reklamomis. Neperdedu, toks buvo šis kraštas. Netgi šunų ten nebuvo, sakė Naoko.

Naoko įsikėlė į dviejų aukštų vakarietiško stiliaus namą, statytą Korėjos karo laikais. Jis toli gražu nebuvo erdvus, tačiau masyvios stiprios kolonos ir pagal paskirtį kruopščiai parinkta geros kokybės mediena darė tvirto ir jaukaus namo įspūdį. Išorinės sienos buvo nudažytos trimis žalios spalvos atspalviais, kiekvienas jų stebėtinai derėjo prie saulės, lietaus ir vėjo, ir namas iš tiesų gražiai išiliejo į peizažą. Sodas buvo didelis, jame augo keli medžiai ir tyvuliavo tvenkinėlis. Šile stovėjo nedidelė aštuonkampė pavėsinė, naudojama kaip studija, jos erkeryje kabojo nebenusakomos spalvos nėrinuotos užuolaidos. Prie tvenkinio gausiai žydėjo narcizai, o vandenyje kas rytą turškėsi suskridę maži paukšteliai.

Pirmasis namo šeimininkas, kartu ir projektuotojas, buvo senyvas vakarietiško tapybos stiliaus dailininkas. Jis mirė žiemą prieš atsikraustant Naoko, pakirstas plaučių vėžio. Ėjo 1960-ieji, metai, kai Bobis Vy dainavo „Rubber Ball“. Žiema buvo

nemaloniai lietinga. Šiame krašte beveik nesnigo, užtat lijo klaikiai šaltas lietus. Jis gėrėsi į žemę ir jos paviršių gaubė drėgnu šalčiu. O požemius pripildė salsvo giluminio vandens.

Nuo stoties paėjėjus palei bėgius kokias penkias minutes, buvo šulinių kasėjo namas. Jis stovėjo drėgnoje žemumoje prie upės, ir vasarą jį apsiausdavo spiečiai uodų ir varlių. Darbininkas buvo penkiasdešimties metų sunkaus būdo aikštingas vyras, tačiau tikrų tikriausias šulinių kasybos genijus. Gavęs užsakymą iškasti šulinį, jis visų pirma kelias dienas vaikščiodavo aplinkui užsakovų namus, nepatenkintas murmedamas po nosimi, įvairiose vietose pasemdavo rankomis žemės ir ją uostydavo. Galiausiai radęs tinkamą tašką, pasikviesdavo į pagalbą savo draugus darbininkus ir iškasdavo tiesų šulinį.

Jo dėka šio krašto žmonės galėjo iki valios mėgautis skaniu šulinio vandeniu. Vanduo buvo šaltas ir toks skaidrus, jog atrodė perregimas iki pat stiklinę laikančios rankos. Vietiniai kalbėjo, kad tai nutirpusio Fudžio kalno sniego vanduo, tačiau, aišku, tai netiesa. Jis negalėjo atitekėti iš taip toli.

Tą rudenį, kai Naoko suėjo septyniolika, šulinių kasėjas žuvo po traukinio ratais. Kalti buvo smulkus lietus ir šaltis, sakė ir blogas girdimumas. Jo kūnas ištiško į tūkstančius mėsos gabalėlių ir plačiai išsibarstė po laukus. Kol palaikus rinko į penkis

kibirus, septyni policininkai ilgomis lazdomis su kabliukais galuose turėjo be perstojo vaikyti gaują išbadėjusių benamių šunų. Dar daugiau, koks vienas kibiras mėsos sukrito į upę, nusruvo į tvenkinį ir virto pašaru žuvims.

Šulinių kasėjas turėjo du sūnus, tačiau nė vienas jų neperėmė nuosavybės ir išvyko iš to krašto. Paliktas ir niekieno nelankomas namas virto apleistu trobesiu ir pamažu sutrūnijo. Ilgainiui šiame krašte skanaus vandens šulinys tapo retenybe.

Aš mėgstu šulinius. Pamatęs būtinai įmetu į jį akmenuką. Man nėra širdį labiau raminančio garso, kaip mažo akmenuko pliumptelėjimas į gilaus šulinio vandens paviršių.

•

1961 metais Naoko šeima į šį kraštą atsikėlė grynai tėvo sprendimu. Ne vien dėl to, kad jis artimai draugavo su mirusiu senuoju dailininku, bet ir todėl, kad jam patiko šitas kraštas.

Savo srityje tėvas buvo pakankamai žinomas prancūzų literatūros tyrinėtojas, tačiau tuo metu, kai Naoko turėjo pradėti lankyti pradinę mokyklą, jis netikėtai metė darbą universitete ir ėmė gyventi nerūpestingą gyvenimą, atsidėjęs keistų senų raštų, kurie jam kėlė žavesį, vertimams. Apie puolusius angelus ir įžadus sulaužiusius vienuolius,

egzorcistus, vampyrus – tai buvo tokio tipo raštai. Daugiau detalių nežinau. Tik vieną kartą esu matęs jo nuotrauką žurnale. Pasak Naoko, jis buvo žmogus, jaunystėje gyvenęs įdomų ir linksmą gyvenimą, ir tą jo aurą kažkiek galėjau išvelgti atvaizde nuotraukoje. Užsidėjęs medžiotojo kepurę, su tamsiais akiniais nuo saulės, jis žiūrėjo įsmeigęs akis į tašką maždaug metras virš objektyvo. Galbūt ten ką nors matė.

•

Tuo metu, kai Naoko šeima čia atsikraustė, ekscentriški tėvo tipo kultūros veikėjai šiame krašte buvo įkūrę neaiškia koloniją. Ji labai priminė tremtį už pažiūras Sibire carinės Rusijos laikais.

Apie tremties vietas buvau šiek tiek skaitęs Trockio prisiminimuose. Iš visko, ką skaičiau, dabar aiškiai prisimenu tik pasakojimą apie tarakonus ir šiaurinius elnius. Taigi, pasakojimas apie šiaurinius elnius...

Prisidengęs tamsa, Trockis pavogė elnių kinkinį ir pabėgo iš įkalinimo vietos. Keturi elniai skriejo apledėjusiomis sidabriškai baltomis lygumomis. Jų iškvepiamas oras virsdavo baltais tumulais ir biro ant nepaliesto švaraus sniego. Po dviejų dienų pasiekus poilsio vietą, elniai krito iš nuovargio ir daugiau nebepakilo. Apkabinęs negyvą elnią, su

ašaromis akyse Trockis sau prisiekė: žūt būt atnešiu šiai šaliai teisingumą ir idealus, o paskui revoliuciją. Raudonojoje aikštėje ir dabar stovi paminklas keturiems elniams. Vienas žiūri į rytus, kitas – į šiaurę, trečias pasisukęs į vakarus, o ketvirtas – į pietus. Netgi Stalinas nesugebėjo nugriauti paminklo tiems keturiems elniams. Jei kada lankysitės Maskvoje, nueikite į Raudonąją aikštę ankstų šeštadienio rytą. Turėtumėte pamatyti mielą vaizdą, kaip raudonskruosčiai vidurinės mokyklos mokinukai, pūsdami baltą garą, valo tuos elnius.

...pasakojimas apie koloniją.

Jie vengė patogios vietos žemumoje netoli stoties ir sąmoningai pasirinko pačias kalno iščias, ten pasistatė namus – kiekvienas pagal savo išmonę. Visus iki vieno supo neįtikėtinais erdvūs kiemai, juose buvo palikti natūralūs šileliai ir tvenkiniai, ir kalvos. Vieno namo kieme tekėjo upelis, kuriame plaukiojo tikrų tikriausios stintos.

Anksti rytais, pažadinti didžiųjų purplelių, jie vaikščiodavo po kiemus, pribirusius buko riešutų, stabtelėję žvelgdavo aukštyn, į saulės spindulius, besiskverbiantius pro medžių lapus.

Tačiau laikas nestovėjo vietoje, miesto centre staiga kilusi urbanizacijos banga, nors ir ne su tokia didele jėga, bet visgi pasiekė šį kraštą. Tai buvo Tokijo olimpinių žaidynių laikai. Žvelgiant nuo kalno tarsi turtinga jūra atsiveriančią šilkmedžių

plantaciją buldozeriai suplojo į juodulį, ir aplink stotį imtas formuoti plokščias miestas.

Dauguma naujųjų gyventojų buvo vidurinės klasės tarnautojai. Jie keldavosi po penkių ryte, pasukubomis prausdavosi ir lipdavo į traukinius, o vidurnaktį leisgyviai grįždavo namo.

Taigi, vienintelis laikas, kada jie galėdavo ramiai stebėti miestą ir savo namus, būdavo sekmadienio popietės. Be kita ko, dauguma jų, tarsi susitarę, namuose laikė šunis. Šie be atvangos poruodavosi, o jų šuniukai tapdavo benamiais. Sakydama, kad anksčiau čia net šunų nebuvo, Naoko šitai turėjo galvoje.

•

Pralaukiau ištisą valandą, tačiau šuo nepasirodė. Prisidegiau kokias dešimt cigarečių, paskui batu primygdamas užgesinau. Nužingsniavau iki perono vidurio ir iš čiaupo atsigėriau rankas geliančio šalto skanaus vandens. Bet šuo vis tiek nepasirodė.

Šalia stoties tyvuliavo didžiulis tvenkinys. Švelniai vingiuojantis, tarsi būtų užtvenkta upė. Aplink jį tankiai žėlė aukšti vandens augalai, retsykais matydavosi, kaip į orą iššoka žuvis. Ant kranto per atstumą vienas nuo kito sėdėjo keli vyrai ir kietai sučiaupę lūpas laikė į tamsų vandenį įleistas meškeres. Valai, nelyginant į vandenį subestos sidabrinės

vielutės, nė mažumėlę nejudėjo. Šviečiant atsainiai pavasario saulei, dobilų kvapą godžiai uodė turbūt žvejo atsivestas didelis baltas šuo.

Kai šuo prisiartino per maždaug dešimt metrų, aš palypėjau ant tvorelės ir pašaukiau jį. Šuo pakėlė galvą, pažiūrėjo į mane gailestį keliančiomis šviesiai rudos spalvos akimis ir kelis kartus suvizzino uodega. Man spragtelėjus pirštais, priėjo arčiau ir pro tvorelę prakišęs snukį ilgu liežuviu lyžtelėjo ranką.

– Eikš čia, – atsitraukęs atgal pašaukiau šunį. Tarsi dvejojamas jis pasisuko nugara ir gerai nesu-
pratęs, ko noriu, toliau vizgino uodegą.

– Eikš. Aš pavargau laukti.

Iš kišenės išsitraukiau kramtomosios gumos, nulupau popierėlį ir atkišau šuniui. Kurį laiką jis spoksojo į gumą, o paskui ryžtingai pralindo pro tvorelę. Kelis sykius paglosčiau jam galvą, paskui delnais suapvalinęs gumos gabalėlį atsivėdėjau ir nusviedžiau jį į perono pakraštį. Šuo tiesiu taikymu nuskuodė ten.

Aš patenkintas grįžau namo.

•

Važiuodamas traukiniu, kelis sykius sau pakartoju: „Viskas baigta. Dabar užmiršk. Ar ne tam sukorei visą šitą kelią?“ Tačiau užmiršti negalėjau. Nei to, kad

mylėjau Naoko. Nei to, kad Naoko jau buvo mirusi. Nes, po galais, niekas nebuvo pasibaigę.

•

Debesų gaubiama Venera – karšta planeta. Dėl karščio ir drėgmės didžioji dalis gyventojų mirdavo jauni. Jei kas išgyvendavo iki trisdešimties, tapdavo kone legenda. Užtat visų jų širdys yra sklidinios meilės. Visi veneriečiai myli kitus veneriečius. Jie nesvetimauja, nepavydi, nejaučia paniekos. Net neskleidžia paskalų. Nežudo ir nekariauja. Ten sklando tik meilė ir atjauta.

– Jei, tarkime, šiandien kas nors mirs, mes nepulsime liūdėti, – tarė ramusis vyras iš Veneros. – Nes kol esame gyvi, išmylime visa širdimi. Kad paskui nereikėtų gailėtis.

– Tai jūs mylite avansu, ar ne?

– Aš gerai nesuprantu jūsų kalbos. – Jis papurtė galvą.

– Ir jums iš tiesų tai pavyksta? – pamėginau paklausti.

– Priešingu atveju, – tarė jis, – Venera paskęstų liūdesyje.

•

Grįžęs namo radau dvynes sugulusias į lovą tarsi sardinės skardinėje ir smagiai kikenančias.

– Sveikas sugrižęs, – tarė viena.
– Kur buvai?
– Stotyje, – tariau nusirišdamas kaklaraištį ir, išispraudęs tarp dvynių į vidurį, užmerkiau akis. Siaubingai norėjau miego.
– Kokioje stotyje?
– Ką ten veikei?
– Tolimoje stotyje.
– Važiavau pažiūrėti šuns.
– Kokio šuns?
– Tu mėgsti šunis?
– Balto didelio šuns. Bet negaliu pasakyti, kad taip labai mėgčiau šunis.
Prisidegiau cigaretę ir, kol rūkiau, dvynės tylėjo.
– Tau liūdna? – paklausė viena.
Tylėdamas linktelėjau.
– Labos nakties, – pasakė kita.
Tuomet užmigau.

•

Šis pasakojimas yra apie „mane“, o sykiu ir apie vyrą, vardu Pelė. Tą rudenį „mes“ gyvenome mieste, nutolusiame už septynių šimtų kilometrų.

Romanas prasideda 1973 metų rugsėjį. Tai yra įėjimas. Gerai, jei būtų ir išėjimas. Antraip nėra jokios prasmės rašyti.